

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre..... 16 kor.
 Negyedévre..... 4 "
 Helyben hához kordva:
 Egész évre..... 20 kor.
 Negyedévre..... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre..... 24 kor.
 Negyedévre..... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kőszíratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, szeptember 7.

Engesztelő áldozat.

Apostoli királyunk öt-hat év óta ritkán jött Budapestre, akkor is csak rövid időre. Még tavaly a koronázás negyven éves jubileuma alkalmából is csak néhány napot töltött hű magyar népe körében. Most hosszabb időre jött magyar székesfővárosába és az első, ami ide vonzotta őt, a kegyelet érzése és kötelessége tragikus véget ért királyi hitvesének emléke iránt.

Két nap múlva tizedik évfordulójához érünk annak a szörnyű napnak, mely egy elvetemült anarchista orgyilkos keze által megfosztotta felséges urunkat királyi hitvesétől, Magyarországot pedig áldott emlékü királynéjától.

Háromszáz esztendő óta ennek a sokat szenvedett országnak ő volt az első királynéja, ki megtanulta zengzetes nyelvünket, ki örömben és bubánatban együtt érzett nemzetünkkel s mint védőangyal állott mellettünk országunk alkot-

mányaért és függetlenségéért vívott jogos küzdelmünkben.

Mikor a genfi rémes tragédia valójában megrendítette és mélységes gyászba borította ősz királyunkat és országunkat, már a gyász és a fájdalom első napjaiban megindult a mozgalom, hogy nagy királynékhöz méltó emléket állítsunk a nemes lelkű királyasszonynak. Impozáns méreteken indult meg a gyűjtés szobrára; csakhamar annyi pénz gyűlt össze, amennyit Magyarországon hasonló célra még soha össze nem adtak. De ez még korántsem merítette ki a nemzet nagy királynéja emlékének méltó megőrkítésére irányult áldozatkészséget.

E gyűjtéssel egyidejűleg megindult egy másik mozgalom is, mely a szobornál sokkal megfelelőbb formában óhajtott megőrkíteni az anarchia örületével áldozatul esett királyné emléket.

Örökös engesztelő áldozatot óhajtottak e nemes lelkek bemutatni a királyok és nemzetek nagy Istenének. Engesztelést a szörnyű csapásért, mely királyunkat és országunkat sújtotta; engesztelést lelki boldogságáért annak a dicső emlékü feje-

delem asszonynak, ki annyit szenvedett földi életében. Hadd szálljon a legszentebb áldozat tiszta illata szüntelen ég felé, hadd szálljon a tiszta, ártatlan lelkek szüntelen imádása a Mindenható trónja elé, esdjen örök boldogságot az élet Kálváriát megjárta fejedelem asszony lelkének, esdjen enyhülést ősz királyunk fájdmárra, adjon áldást koronás királyunkra és a magyar hazára.

Ennek a magasztos gondolatnak a megtestesülése az Erzsébet-örökimádás templom, mely hála a nemes lelkek buzgólkodásának, a genfi tragédia tizedik évfordulójára készen áll szép fővárosunk egyik szép helyén s melynek felszentelésére jött felséges királyunk ismét hű magyar népe közé.

A gothikus művészet modorában épült impozáns szép templom tőszomszédságában ott áll a Mária-Reparatrix apácák zárdája, melynek jámbor lakói, egymást felváltva, éjjel-nappal szüntelen imádják a Legfelségesebbet, könyörögve előtte a legmagyarabb királyasszony elköltözött lelkének üdvéért s a király és nemzet jólétéért és boldogságáért.

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Bölcs barát meséje.

Irta: Harsányi Lajos.

Bejött egy ifju a nagy klastromajtón.
 Én együgyű barát fogadtam.
 És szólt az ifju: Sok szent tudományban
 Nincsen, aki kifogna rajtam!

Én kézen fogva szótlan elvezettem
 Hideg, homályos kápolnámba,
 Hol ép egy elhunyt testvérünk tetemét
 Pislogta be a gyertya lángja.

És rámutatva a hideg halottra,
 Ki tudja már, mit a halál ad
 Halk hangon mondtam: — Ifju ember,
 Ez a halott itt — bölesebb nálad!

Eszterháza, 1908. szept. 4.

Pusztán.

Irta: Mányiné Prigl Olga.

A kis tanyai ház előtt suhogtak a nyárfák.
 A vastag, revesderekek mereven állott, csak a
 tejjüket hajtogatták össze, amint a szél végig-

nyargalt fölöttük. Engedelmes, szelíd akácok
 földig borultak a fiatal, gyöngye ágakkal, a fűz
 a kiszáradt mederben szinte sirt, nyöszörgött.
 Barna hajszaágokereit, amik az oldalából nőttek
 ki, úgy libbentek most, mintha valami
 mesebeli szörnyeteg rázogatta volna a mohos
 szakállát. A nap vörösen bujt le a bugaci
 tarló mögött, nagy piros folt maradt utána,
 majd le foszlott az is s lassan, egymásután
 merészkedtek elő az apró csillagocskák. Szelíd
 mécseskéi az Istennek.

Szállott a sötétség mind lejjebb, lejjebb. A
 kis tanyai házból fölgyújtott világosság is csak
 akkorkának látszott, mint egy kis balavány
 csillag. A bányadt fénye megtört a fakó kar-
 tonfüggönyön.

A gazda az istállóban tett-vett. A béres-
 gyereket korholta, hogy baja esett a jószág-
 nak. A Daru volt szóban, a hókafejű Daru,
 a ki olyan szépen tudja tartani a fejét, mintha
 csak uri soron nőtt volna fel. S most itt van!
 Gorró gőz ömlik a száján, a szeméből csurog
 a víz. A levegő lihegve jár ki s be a torkán,
 köhönt is olykor, hogy majd megfullad.

Oda van, tisztára oda van! — törli a gond
 a gazdát. Csak legalább ilyen átkozott idő ne
 volna. Ki hívatná hozzá Pál Jánost, a kovácsot.
 Eret vágna rajta, hátha segítenének vele.

Fölkerül a házba. Koromsötétség van, de
 ő biztos szemmel lát a sok miegymás között,
 a mivel tele az udvar. Itt a csutka halomba,
 amott a vályogos gödör, a miből a szomszéd
 tanyára hordták a vályogos sarat. A kut ká-
 váját a télen tüzettk el, amikor olyan nagy
 hidegek jártak hogy minden kis legutolsó
 tűzrevaló elfogyott. Azóta kopaszon áll, de még
 megőrizte a jó Isten, hogy se a gyerek, se az
 aprójóság nem hullott belé. Gyerek van pedig
 bőven, majd több, mint kenyér. De hát nin-
 csenek elkapatva. Napestig futkosnak a szél-
 ben, kékfestő ingük épen hogy térdig ér nekik.
 A bőrük barna, mint az agyag, hajukat fakóra
 égeti a nap.

Este jókor lehujnak, mint a csirkék. Azon
 maszatosan, a kék ingükben, a mi egész nap
 rajtuk volt. Bezzeg nem kell nekik ringatás!
 Jó ízűen szuszognak a vackon, meg a sutban.
 Csak a Marcsa nem alszik.

Marcsa a legidősebb köztük, tizenhárom
 esztendő, már szinte eladósorba jönne. Az
 őszön aztán csak hirtelen fonnyadni kezdett.
 Főnnjárt, de bizony sorvadott. A Panna nénihez,
 a ki afféle tudós asszony, — kétszer is elvitték.
 — Majd meghozza a nyár az egészségét, —
 mondta Panna néni. Nyár elmúlt, de Marcsa
 csak nem vette magát, sőt felényi lett, mint,

Intézeti fehérneműek: paplanok, takarók, kalapok, iskolai táskák;
Kézimunkák és hozzávalók a legnagyobb választékban;
Női divat salon első rendű munkaerővel. **Beiratások** ideje alatt
 tetemesen leszállított árak.

CZILLÉRIMRE

■ áruhaza ■
 Olasz, Fő-utca (Rákóczi-ut) fő-
 úti: Szent László-tér,
 Sas gyógyszerár mellett.

Hir szerint a többi hat szakbizottságban megüresedett egy-egy helyet most nem töltik be, dacára, hogy az fel van véve a tárgysorozatba, hanem az eddigi gyakorlathoz képest csak a jövő évre töltenének be ezek a bizottsági tagsági helyek.

Fontosabb pontja még a tárgysorozatnak a város múlt évi zárszámadása.

A tárgysorozat különben a következő:

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának 1908. évi szeptember hó 10-én esetleg következő napjain mindenkor d. u. 3 órakor a városház tanácstermében tartandó ülésen a következő ügyek fognak tárgyalatni.

1. A polgármester jelentése az előző havi közigazgatási állapotról.

2. A közigazgatási bizottság a f. évi első feléről szóló jelentését beterjeszti.

3. A közigazgatási bizottságba elhalálozás folytán üresedésbe jött 1 tagnak 1908. évi december 31-ig terjedő megbizatással leendő választása.

4. A központi választmányba 1 tag választása.

5. A jogügyi, színügyi, vízvezetési, iskolaszéki és iparoktatási bizottságba elhalálozás folytán üresedésbe jött tagsági hely betöltése.

6. A tanács előterjesztése özv. Des Escherolles Kruspér Sándorné által a városi árva ház részére eszközölt gyűjtés eredményéről az ebből létesítendő ágyalaptványok tárgyában.

7—9. Zárszámadás.

10. A tanács mint állandó választmány a községi polgári és elemi iskolák 1909. évi költségelirányzatát beterjeszti.

11. A tanács az ipari munkásnak vasárnapi és ünnepnapon szüneteléséről szóló törvényjavaslata vonatkozó észrevételeit beterjeszti.

12. A tanács a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 1908. évi 4314 sz. rendeletének megfelelőleg kiigazított közuti hálózat tervezetét beterjeszti.

13. A tanács előterjesztése a községi iskolai költségvetésről felmerült 2320 korona szükségletnek póthitel útján leendő fedezése tárgyában.

14. Özv. Bereczky Lajosné kérvénye férje Bereczky Lajos volt városi írnok után esedékes halotti negyed kiutalása iránt.

Köröskörül csönd volt, még a szél is elállott. Lágy fuvallat simogatta a két gyerek fejét. A leány halovány arcát, ahogy ráhajolt a fiu poros, durva ingére.

— Nézd, a csillagok is örülnek, — mondta a leány. Örülnek, hogy meggyógyulok. Milyen jó élni! . . . A madár is él, a virág is. Pihenünk Marcikám és szédjél nekem virágot, sok virágot . . . Olyan könnyen érzem magamat, — talán, talán a doktorhoz se menjünk el, így is meggyógyulok. Aludni szeretnék . . . Forduljunk vissza Marcikám, így és én elalszom, alszom.

Nehéz izzadságcseppek verődtek ki a fiu homlokán és maga se tudta merre, hol jár. Egyszer csak ott volt megint a kis tanyaház előtt. A nyárfák subogtak, zizegtek, a fűzlák mintha sirtak volna. A leány aludt. Alig lélegzett, olyan mélyen aludt. Lopva, mint a tolvaj, fektette le a fiu a kis tarka ágyra. Még egyszer végigsimította a fekete haját, a hideg kezét.

A gazda megfordult az ágyon és félálmosan motyogta: a Daru . . . Az égről pedig, — épen a házuk fölött, — lefutott egy kicsi, halovány csillag . . .

15—20. köztérvelési ügyek.

21. A polgármester az 1908. év II. od. negyedében a házipénztárban tartott váratlan vizsgálat eredményéről szóló jelentését beterjeszti.

22. A polgármester előterjesztése az esküdt képes egyének alapljstroma elleni felebezések s észrevételek elbírálására hivatott bizottságba hat bizalmi férfi választása iránt.

23. A polgármester előterjesztése Keller Beniciánnak honosítás esetén Nagyvárad város községi kötelekbe leendő felvétele tárgyában.

24. Dr. Baróthy Ákos tisztifő orvos Lőrinc Emma szülésznő oklevelét meghirdetés végett beterjeszti.

25. Szolcsányi Béla közigazgatási gyakoronok 4 heti szabadságidő engedélyezése iránti kérvénye.

32. Fizetési előlegek iránti kérelmek.

Erről a törvényhatósági bizottság t. tagjait tisztelettel azzal értesitem, hogy a tárgysorozatba nevezett ügyiratok a közgyűlést megelőző napon bárki által megtekinthetők.

Nagyvárad, 1908. szept. hó 5-én.

Bordé Ferenc,
főjegyző.

A végrehajtási novella és a kereskedők.

Nincs ok az ijedelemre.

Az új végrehajtási novella izgalomba hozta a nagyváradai kereskedőket, mert nem tudják, hogy milyen állápontra helyezkedjenek a novella intézkedéseivel szemben.

A Kereskedelmi Csarnok három kereskedő tagja kérvényt intézett a Csarnok elnökségéhez, amelyben kérték, hogy gyűlést hívjon össze az elnökség, amelyen megbeszéljék, minő egyöntetű eljárást kövessenek a novella életbelépése folytán a jelenben és a jövőben.

Az elnökség eleget tett a kérelemnek s vasárnap tartották meg a gyűlést a Csarnok helyiségében, dr. Hoványi Géza alelnök elnöklése alatt. A kereskedők azonban csekély érdeklődést mutattak a gyűlés iránt, mert alig jelentek meg 12-en.

Hosszu vita indult meg a szőnyegen levő tárgy felett. Egyesek radikális eszközök életbeléptetését hangsúlyozták, ami azonban első sorban a kereskedelemnek ártana.

Éppen ezért dr. Hoványi Géza alelnök mérsékletre intette a kereskedőket s rámutott, hogy az új novella tulajdonképpen nem sokkal szigorubb, mint az eddigi végrehajtási törvény. Hogy a kereskedők között mégis ijedelmet okoz, ez főleg onnét van, mert a legtöbben nem ismerik az eddigi törvényt, de az új novellát igyekeztek megismerni.

Az eddigi végrehajtási törvény alapján eddig sok olyat lefoglaltak, amit nem lehetett volna, de az adós nem protestált az ellen, mivel nem tudta, hogy annak lefoglalását a törvény tiltja. Az új novella nem oly veszedelmes s ezért nem kell attól megijedni. Ajánlja a kellő óvatosságot, de éppen úgy a méltányosságot is.

Schönberger Armin rámutat, hogy mikor eltörölték az adósok börtönét, nagyon megijedtek, mert azt hitték, hogy az tönkre teszi a kereskedelmet és a hitelt, pedig e helyett kifejlődött a kereskedelem. Emelkedettebb szem-

pontból kell megítélni a kérdést; az adós jórésze azért fizet, hogy tisztességét megóvja.

A gyűlés abban állapodott meg, hogy a kereskedők érdekeik megvédése szempontjából az esedékes követeléseket bejelentik, de a perlésnél méltányosan járnak el. A jövőre nézve pedig a fizetni nem akaró, rosszhiszemű adósokat nyilvántartjuk.

Végül dr. Hoványi Géza alelnök figyelembe ajánlotta a kereskedőknek a most Nagyváradon megalakult inkaszó és tudakozódó egyesületet; ez hivatva van a hitelezők érdekeinek a megvédésére.

A megtartott gyűlés megállapodására vonatkozólag különben a következő hivatalos értesítést vettük:

A »Nagyváradai Kereskedelmi Csarnok« elnöksége köztudomásra hozza, hogy a társulat árukereskedő tagjai a végrehajtási törvény módosítása folytán szükségessé vált és adósaikkal szemben követendő egyöntetű eljárás megállapítása tárgyában f. évi szeptember 6-án a »Kereskedelmi Csarnok« helyiségeiben dr. Hoványi Géza társulati alelnök ur vezetése alatt megtartott értekezletükön egyhangulag elhatározták, hogy jogaik fenntartása céljából bejelentik ugyan lejárt követeléseiket, de adósaikkal szemben méltányosan fognak eljárni; rosszhiszemű adósaika azonban nyilvántartani fogják.

Nagyvárad, 1908. évi szeptember hó 7-én.
Reismann Mór
elnök.

Váradai Mór
titkár.

Elfogott ékszerabló.

Nagyváradon az utolsó egy év letorgása alatt mintegy nyolc nagyobb szabású ékszerablást követtek el anélkül, hogy a rendőrségnek sikerült volna a tettest kézrekeríteni. Most a temesvári rendőrség ott elfogott egy ékszerablót, aki minden valószínűség szerint a nagyváradai ékszerablásban is mint vezető ember szerepelt.

A temesvári rendőrség fogásáról tudósítunk a következő:

A temesvári rendőrség három nappal ezelőtt táviratilag kereste meg a nagyváradai rendőrséget. A megkeresésben az ottani rendőrség arról értesíti a váradai rendőrséget, hogy ott letartóztatott egy ékszertolvajt, aki épen 8000 korona áru ékszert akart elzajosítani egy zálogházban. A letartóztatott egyén Farkas Istvánnak mondja magát és nagyváradai lakos. Az ékszerekre vonatkozólag pedig azt adta elő, hogy azokat Nagyváradon lopta a Szentlászlóber és Körözs utca sarkán lévő ékszerüzletből.

A nagyváradai rendőrség nyomozni kezdett s megállapította, hogy Farkas István rovott multu ember van ugyan Nagyváradon, de az idehaza van és hogy Körözs-utca sarkán nincsen ékszerüzlet. A nyomozás eredményét visszasürgönyözték Temesvárra és kérték a további vizsgálatot.

A temesvári rendőrségtől vasárnap reggel jött meg a második sürgöny. Ebben már Bobák Józsefnek mondja magát az elfogott ember. A nagyváradai rendőrség most is konstataulta, hogy Bobák József nevű ember van ugyan itt és rovott multu is, azonban ez is idehaza van, tehát nem lehet a letartóztatott ember.

Mig ez a sürgöny jött nyomban másik sürgöny is adott dolgot a rendőrségnek. Ez a kisújszállási rendőrségtől jött. Ebben a sürgönyben a rendőrség tudatja a mi rendőrségünkkel, hogy ott Weiss Simon ékszerüzletét kirabolták

Első erdélyi géperőre berendezett kőfaragóműhely és
sirkógyár.

Kolozsvár, Dézsma-utca 21. sz.
Közponri iroda Nagyszében Fleischer u. 17.

Fióktelepek:
Déva. Kolozsvár. Bánpatak

Gerstenbrein Tamás és Társa

szobrász és kőfaragó mester Nagyvárad, Rákóczi-út 55. (Diósi fatelep).

Ajánlja nagy raktárát: Saját készítményű márvány, gránit, syenit, labrador
Siremlékekben. Elvállal minden e szakmába vágó munkát, ugyszintén régi
sirkókat s sirkővekrenoválását a legolcsóbb árak mellett.

és onnan 8000 korona értékű ékszert loptak el s a tettes a körülményekből következtetve nagyváradai egyén.

A nagyváradai rendőrség megindította a nyomozást ez irányban is. Ekkor érkezett meg Temesvárról a harmadik sürgöny, mely már pozitív dolgokat tartalmazott. Eszerint a sürgöny szerint az elfogott embert nem Farkas Istvánnak, hanem Fülöp Istvánnak hívják és beismerte, hogy a kisujszállási rablást ő követte el. A rabolt ékszerek egy részét a Béga-partján ásta el egy szivarkadobozba rakva. Az ékszereket rejtő dobozt a folyó partján megtalálta a rendőrség. A talált ékszerek értéke 2000 korona.

Fülöp bevallotta, hogy nagyváradai ember. A nagyváradai rendőrség teljes biztonsággal veszi, hogy Fülöp követte el azokat az ékszerrablásokat, melyek az utolsó egy év alatt történtek, azért táviratilag kérte a temesvári rendőrséget, hogy a letartóztatott embert kísérik át Nagyváradra. A megkeresés alapján Fülöp Istvánt tegnap este erős rendőri fedezet mellett utnak indította a rendőrség Nagyváradra.

UJDONSÁGOK.

* **Kisasszony napja.** Ma, Kisasszony napján Mária születésének emlékét ünnepli a kath. egyház. Ami hajnal a természetben, az Mária születése az emberi nem megváltásának történetében; jelzi az üdvösség napjának érkezését. Az ünnep alkalmából a templomokban ünnepélyes szentmisék és szentbeszédok lesznek, Szent-Jobb községben pedig bucsu lesz amelyen a környékről nagy számmal vesznek részt a hívek.

* **Requiem Szmrecsányi püspökért.** Ósrégi kegyeletos szokásnak hódolva, Szmrecsányi püspök elhunytá után harmincadik napon, tegnap a székesegyházban engesztelő szentmisé-áldozatot mutattak be a Mindenhatóknak A szentélyben hatalmas katafalk állott, melyen rajta voltak a feszület és a püspöki jelvények; a hívek felőli oldalán az elhunyt püspök cimere díszlett s az egész katafalkot elborító virág-erdőt nyolc sor gyertya fénye világította meg. Megjelentek a gyászmisén a püspökségi tisztikar Erős Rezső vezetése alatt, valamint a káptalani tisztikar, továbbá az árvaházi növendékek. A szentmisét Fetser Antal felszentelt püspök, káptalani helynök mondotta segédlettel.

* **Szobrot Bocskaynak.** Kismarja község képviselőtestülete elhatározta, hogy egykori legnagyobb jóttevőjének Bocskay Istvánnak emlékére szobrot fog emelni. A szobor 2645 koronába kerülne, azonban a községnek még ennyi pénze nincsen azért kérik most az alispánt, hogy engedje meg, miszerint a megfelelő összeget gyűjtés útján szedhessék össze.

* **Vizsgálat egy ipartestület ellen.** A székellyhidi főszolgabíró vizsgálatot tartott a székellyhidi ipartestületnél és ekkor nagyobb-foku szabálytalanságokat talált. Nevezetesen az ipartestület több olyan embernek adott ki munkakönyvet, akiknek nem volt iparengedélyük a könyv kiváltására. A főszolgabíró a vizsgálat alapján kéri az alispántól az iratoknak a belügyminiszterhez leendő felterjesztését az előírás szigorú megbüntetésé végett.

* **A kórház kitelepítése.** Biharvármegye alispánja átiratot intézett Nagyvárad város polgármesteri hivatalához, amelyben tudatja, hogy a megyei kórház kitelepítése céljából felajánlott telkek helyszini szemléjét szeptember hó 9. és 10-re tűzte ki s ez alkalommal az összes kombinációba vett és az új kórház helyül felajánlott telkeket megszemlélik. A helyszini szemlére Rimler Lároly polgármestert is meghívta az alispán.

* **Hordják a szemetet a városligetbe.** A városliget végleges rendezését már a közeljövőben keresztül akarja vinni a város, annál is inkább, mert *Bunyitay* Vincze kanonok 20,000 koronás bőkezű adománya e tekintetben nagyon megkönnyítette a város helyzetét. Ennek dacára a környék lakossága ma is szemétdombnak tekinti a Városligetet. Egyszerűen garmada számra kidobják a házi szemetet a ligetbe. A rendőrséget is mulasztás terheli mert nemcsak éjjel, hanem nappal is minden tartózkodás nélkül hányják ki a környék lakói a szemetet, amit pedig egy kis utánajárással meglehetne akadályozni. Ha erélyes nyomozást indítanak, másként is megtudhatnák, hogy kik hányják ki a szemetet a ligetbe.

* **Halálozás.** *Andrényi* Gusztávot, Nagyvárad kereskedővilágának előkelő tagját súlyos csapás érte: édesanyja, özv. *Andrényi* Gusztávné sz. Orth Berta Aradon elhunyt. A gyász eset *Andrényi* Gusztáv neje révén gyászba borította a *Kugler*-családot is. Az elhunyt urnő temetése vasárnap d. u. ment végbe Aradon az egész város nagy részvéte mellett.

* **Félremagyarozott alispáni rendelet.** A tanfelügyelőséghez naponként érkeznek jelentések, melyekben arról panaszkodnak az illetékes hivatalok, hogy az iskoláknál szükséges kiadásokat nem tudják fizetni, mert az 5 százalék iskolai adót nem hajtják be az előjárók. A tanfelügyelő utánajárt a dolognak s ekkor kitűnt, hogy az alispán rendeletet adott ki, melyben meghagyja, hogy csakis az állami iskolával bíró községekben kell az 5 százalék iskolai adót kivetni és beszédni, míg az iskola nélküli községek erre nem kötelesek. Ezt a rendeletet félremagyarozták az előjárók és a legfőbb állami iskolával bíró községben sem vetették ki, illetve hajtották be az adót. A tanfelügyelő most kér gyors intézkedést az alispántól.

* **Gyászrovat.** A nagyváradai m. kir. pénzügyőri testületnek gyásza van; *Horváth* József m. kir. pénzügyőri szemléző, életének 59. évében vasárnap éjjel, rövid szenvedés után elhunyt. Halálát neje és nyolc gyermeke siratja. Temetése ma, szeptember 8-án, délután 4 órakor lesz a Biharvármegyei kórházban.

* **A belényesi kórház kibővítése.** Belényesben már szükségessé vált az új kórháznak kibővítése a nyilvános jellegűvé tétele. — Legutóbb az ottani kórházi választmány ülést tartott, melyen eme fontos ügy is szóba került. A választmány a kórház kibővítését határozta el. Augusztus 25-én dr. Kerekes Pál egészségügyi felügyelő megvizsgálta a kórházat és ő is úgy találta, hogy azt föltétlenül ki kell bővíteni. A belényesi járás főszolgabírója beterveztette az ügyet az alispánhoz és kérte, hogy

hasson oda miszerint a kórház kibővítése minél előbb megvalósuljon. Az eddigi tapasztalatok szerint különösen a téli hónapok alatt a kórházban állandóan el van foglalva minden ágy, úgy hogy a vidék betegeinek nem tud helyet adni. A főszolgabíró javasolja, hogy a megye mondja ki határozatilag, miszerint a belényesi kórházat nyilvános kórházi jelleggel ruháztatja fel s ennek alapján a jelenlegi ágyak mellé még 40 ágyat szerelnének fel. A költségek 60000 koronát igényelnek. A kibővített kórházban a tuberkulózisban szenvedő betegek részére külön osztályt létesítenének, melynek megvalósítására a főszolgabíró kéri, hogy az államtól 10000 korona államsegélyt eszközöljenek ki.

* **A körözs-utcaiak jogos kérelme.** Annak idején megemlékeztünk arról a mozgalomról, amelyet a Körözs utcai lakosok indítottak az iránt, hogy a város egyik legforgalmasabb, s a város központján levő Körözs-utca járdáját ne a tervbe vett ócska, más utcából felszedett lapos kővel, hanem aszfalttal burkolják ki. Az ez iránti kérvényt dr. *Halász* Lajos és még mintegy 20 törvényhatósági bizottsági tag tegnap nyújtották be a város törvényhatóságához. A kérvényben kellőleg megindokolják a kérelmet, amelynek teljesítése elől bizonyára nem tér ki a város közgyűlése.

* **Katonák és civilek harca.** Vasárnap este a Rhédey-kerti vendéglőben táncmulatság volt, ahol a jelenvolt munkások és huszárok összeverekedtek, s a huszárok két munkást megvertek. A két embert a huszárok (ugyan csak két huszár) kivont karddal kergették a Vitéz-utca közepéig. Itt azonban sok társuk segítségére sietett a szorongatott két munkásnak s a két Vilmos huszárt névszerint Dinnyés Jánost és Fricska Imrét tulajdon kardjaikkal úgy összeverték, hogy mindkét huszár véresen, eszméletlen állapotban maradtak a helyszinén. A sérülteket a katonaság szállította el, a tettesek pedig a szélrózsa minden irányában elmenekültek. Magukkal vitték azonban a két huszár sapkáját és kardjait, s azokat utközben eldobálták. A rendőr lelte meg a tárgyakat s felhozta a rendőrségre. A tettesek közül Balázs József, Boldizsár József, Szőnyi Elek, Katona Sándor, Katona Imre, Koszta Tamás, Váncz Demeter és Turkucz Simon fiatal napszámosok már eddig kézrekerültek s mindannyiukat lezárták. Négy utóbbi sérült is. Még több tettes is van, kik után a rendőrség nyomoz. A két huszár állapotról közelebbi értesülésünk nincs, annyi tény, hogy egyiknek a karja is eltört.

* **Az őszi fürdőzés Magyarországon.** Külföldön a fürdőzők és gyógyulók érdekében nevezetes szerepet játszik az utó saison, amikor a kisebb pénzü társadalmi osztály is, a tisztviselők, katonák és kisbirtokosok kiélvezi a fürdőzés gyönyörét és tehetségéhez képest gyógyulást keres az utóidényben. Nálunk ez másként van, aminek főoka, vagy az éghajlati viszonyokban, vagy pedig a magyar fürdők sajátosságos berendezésében keresendő. A szép szeptemberi napok még alkalmasabbak a gyógyulást keresőknek az egészség ápolására mint a kánikulai hőség, az idegekre nézve pedig egyenesen nyereség a csendes és megritkult fürdőközönség, mert ilyenkor az egészséges nyugalomban jobban meg is tarthatók az orvosok által előírt kurák. A magyar embert azonban mindenre előbb reá kell szoktatni, hogy az őt

TÁTRAY GUSZTÁV

kézi munka és rövidáru üzlete Rákóczi-út 4. orsolya templom mellett. Helyi és vidéki telefon 783. sz.

Elismert szolid kiszolgálás!

!! FONTOS A SZÜLŐKNEK !!

Iskolai idényre kézi munka és mindenféle gyermek kellengyék előírás szerint. Harisnyákban és mindennemű rövidárakban nagy raktár, legolcsóbb árak!

környező előnyöket észrevegye és tel is használja. Örömmel halljuk, hogy a Félix-fürdőn még mindig mozgalmas élet folyik és odasereglett mintegy 250 család, nemcsak a legbizalmasabb együttlében tölti napjait, hanem csodás gyógyhatású forrásokat használva, a legnagyobb gyógyeredményeket érik el. A Félix-fürdőn mindenki megtalálja azt a mit keres: a hivatalnok és kiscgazda kényelmes és olcsó lakást, a beteg gyógyító erőt és jó konyhát, az egészséges és szórakozni vágyó minden elképzelhető uri passiójának eleget tehet. Az idegesek és nyugalomra vágyókat a verőfényes őszi park, az órákig terjedő sétányok balsamos levegő és sejtelmes erdőzugás hívogatja. A gyomorbetegségeket hatásos forrásvizet és orvosi felügyelet alatt álló konyhát találunk, szóval amit a természet és az ügyes vállalkozás a szenvedő emberiség számára nyújthat minden együtt van a Félix-fürdőn, ahonnan nem hiányzik még a testet és lelket vidító jó magyar muzsika sem, mert Komzsi mester Purcsi bandáját az egész észre szerződtette, hogy minél sikeresebben kimuzsikálhassák a rheumások, köszvényesek és egyéb szenvedők csontjaiból a fájdalmakat. Aki tehát nem akarja bevárni a téli kurát, annak lesz alkalma, hogy egy kellemes utófürdőzést élvezhessen végig a Félix-fürdőn. A fürdővonatok október 1-ig közlekednek.

* **Rendőri hírek.** *Lopás.* Rosenthal József Szarvas-sor 7. sz. a. lakásából tegnap elvittek két pénzszekevényből 1 aranygyűrűt és 80 fillér pénzt. Rendőrség puhatolja a tettest. — *Tolvaj albérlő.* Borsos Gábor napszámos kárára albérlője László Mihály tegnap egy hatszegletű amerikai ezüst zsebórát elemelt. Tettes zár alá került. — *Furcsa munkakereső.* Egy magát Juhász Jánosnak nevező foglalkozás nélküli egyén vasutas ruhában tegnap reggel beállított a Szent János u. Gitye-féle géplakatos műhelybe s ott munkát kért. Miután munkát nem kapott, egy kabátot el akart lopni. Midőn a házbellek üzöbe vették s a lopott kabátot lehúzták róla, a kerítésen keresztül elmenekült. A vasuti állomáson azonban elfogta a rendőr-őrszem s a gyanús alak zár alá került. Más névre szóló munkásigazolvány van nála.

Legújabb őszi kalapok és férfi divat újdonságok megérkeztek ROTH M. UTODÁNÁL.

X MOLNAR H. Bémer-téri cukrászdájában állandóan 2-szer naponta friss Mignon kávéhoz való sütemények és thea-sütemény kapható. Telefon 395.

* **Kellemes szórakozás.** *Fülöp* István az Európa szálloda tulajdonosa kellemes megjelentésben részesíti vendégeit. Nap-nap után s esténként mozgó fényképes előadásokat tart, szép időben gyönyörű, Nagyváradon csaknem egyedül álló kertjében, kedvezőtlen idő esetén pedig a tágas étteremben. Hetenként háromszor újváltoztatásos műsor. Nagyszerű magyar konyha. Saját termésű borok és állandóan finom csapolt Dréher sör. *Belépti-díj nincs.* A zenét *Pócsi* Laci hírneves zenekara szolgáltatja.

Reichard gyermek cipői a legjobbak.

EGYESÜLETEK.

A kath. kör választmányi ülése. A nagyváradai katolikus kör választmánya holnap, szerdán, szeptember 9-én este 10 óra körül tartja rendes havi választmányi ülését saját helyiségében.

Új férfi-, fiu- és gyermekruha-üzlet.

Van szerencsénk a t. ruhavásárló közönség b. tudomására hozni, hogy **Zöldfa-utca (Zöldfa-szálloda épületében, a Söröcsarnok mellett)** e hó folyamán egy férfi-, fiu- és gyermekruha-üzletet nyitottunk, hol legfinomabb szövetekből készült ruhák óriási nagy választékban és igen olcsó árk mellett kerülnek eladásra. **Jelszavunk:** „Kevés pénzért szép ruhát, jó ruhát és csinos ruhát. — Megtekintés ingyen, próbabevásárlással meglehet mindenről győződni — Kiváló tisztelettel

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Kedd: Berger Zsiga és az Irisz-balett vendégszereplése.

Szerda: Berger Zsiga és az Irisz-balett vendégszereplése.

Csütörtök: Berger Zsiga és az Irisz-balett vendégszereplése.

Péntek: Berger Zsiga és az Irisz-balett vendégszereplése.

Szombat: Berger Zsiga és az Irisz-balett vendégszereplése.

Berger Zsiga, Cabaret. Repülő ballett.

A nyári szinkör a fokozatos haladás elvét követte a tegnapi esti műsor összeállításánál: a nyári zöldségtől az igazán élvezetes produkciókig. Fordítva veszedelmesebb lett volna: a Berger Zsiga vicceitől kimenekült volna mindenki a Rhédey-kert fái alá. Emezek is zöldek, de legalább szépek.

Hogy a Berger Zsiga c. zöldséges kertet miért hívják Berger Zsigának, holott Berger Zsiga csak a másolókönyvet regisztrálta: azt nehéz megmondani. A kabát készült a gombhoz. Berger Zsiga kupléja — bár mily gyenge valami — a fővárosból bódító utra indult, mint-hogy van benne egy alak, amelyben önmagát szereti minden érettségizett »kereskedelmista« fölfedezni: a héber bohémifju, az elegáns Berger Zsiga. E közé odaplántáltak néhány kevésbé elegáns és kevésbé bohém, de épp annyira héber alakot, egy kis szerelmi ömlengés, apai harag, félreértés, titkos báróság és százezer koronán vett nemesi előnév, megspékelve vízőzön-előtti-kóser-viccekkel: készen van a nyári vigjáték. A közönség nyáron a sok zöldség közt nem tiltakozik a szellemi zöldség ellen sem s Berger Zsiga ép bőrrel menekült.

A közönség nyári butaságán kívül köszönje ezt Berger Zsiga a szereplőknek is, kik a darabra sokkal több gondot fordítottak, mint a mennyit az megérdemelt volna. Hajnal, Sik, Szarvasi és Kassai hálára kötelezték a szerzőt, aki iránt azonban viszont senki a legcsekélyebb hálát sem érezte. Sőt!

Befejezte Berger Zsigát a cabaret előadás. Minden pontja tetszett. *Sárközi* Nusi, a ki új tagja a társulatnak, csinos külsejével aratott tapsokat. *Lányi* Edit közvetlen előadása és *Gózon* Gyula kellemes baritonja nem kevésbé tetszettek, mint *Károlyi* Leona pompás magyar dalai és *Diósi* Nusi fürgé táncraperdülése. Hanem valamennyi szám közt leghatásosabb volt *Batizfalvyé*: a négy évszak. A szöveg kedves humorát az előadás pompás pointirozással emelte ki s viharos tapsokat aratott.

Elég lett volna 9 óra körül bemenni a szinkörbe a cabaretra; utána még frappánsabb a repülő ballett. Változatos, színes, izléses csoportokat alkotnak a ballerínák, többnyire a levegőben, ahol dróton külön szerkezet segítségével mozognak. Precíz mozdulataik, a gyorsan változó pompás csoportozatok nagyon tetszettek s bizonytalán még egy néhány, a tegnapihoz hasonló telt házat vonzanak, hacsak az idő még hidegebbre nem fordul. Tegnap már sokan panaszkodtak a szinkör huzatos voltára. —

Vasárnap délután János vitéz került színre a szokott szereposztásban. Új volt *Gózon* Lajos Bagó szerepében. Igen használható színésznek látszik, aki minden szerepkörben megállja a helyét s kellemes bariton hangja kisebb énekes szerepekre is alkalmassá teszik. A színház zsufolva volt.

TANÜGY.

A községi állami iskolák létszáma.

Az iskolákban a beiratások már véget értek, legfeljebb még egyes elmaradtak beírása változtat még némi keveset a beírtak számán.

A községi elemi iskolákba ezuttal is tömegesen jelentkeztek a tanulók, de az új 20 osztályú állami iskolákba nagyon gyéren iratkoztak be.

Ez nagyon élénken megcáfolja azoknak a vérmes reménykedését, akik az állami iskolák felállításában látták az egyedüli helyes megoldást Nagyvárad népoktatási kérdésének. A szülők nem nagyon lelkesednek az állami iskolákért.

Ebben valószínűleg jó része van azonban annak is, hogy a tanerők kinevezésénél nem respektálta a kormány a várossal kötött szerződést s a nagyváradai pályázókat részben mellőzte.

A beiratások eredménye különben a következő:

A községi elemi fiúiskoláknál beiratkoztak: a Ritók-utcai iskolánál 249, a széles-utcai iskolánál 297, az Őr-utcinál 303, a sánc-utcinál 280, a velencei iskolánál 120, a csillagvárosi nál 43.

A községi elemi leányiskoláknál: A Tisza Kálmán-téri iskolánál 231, az Őr-utcinál 341, sánc-utcinál 255, a velenceinél 113, a csillagvárosi iskolánál 58.

Tehát a községi elemi fiúiskoláknál 1292, a községi elemi leányiskoláknál 998, összesen a községi elemi iskoláknál 2290 növendék iratkozott be.

Ezzel szemben a 20 osztályú állami iskolákba beiratkoztak: a külvárosi fiúiskolánál 211, a külvárosi leányiskolánál 162, a széles-utcai fiúiskolánál 191, a széles-utcai leányiskolánál 127, összesen 591 növendék iratkozott be.

Hírek a nagyváradai prem. főgimnáziumból. Főgimnáziumunkban f. hó 4-én volt az iskolaév ünneplés megnyitása. A Veni Sancte d. e. 9-kor volt a prem. templomban. A nagymisét *Novotny* S. Alfonz igazgató tartotta fényes segédlettel. Mise után, amelyen a szülők is igen szép számban vettek részt, az ünneplő közönség és a tanuló ifjuság tanáraik vezetésével mellett az intézet disztermébe vonult, ahol *Novotny* S. Alfonz igazgató tartotta az évnnyitó beszédet. Ebben első sorban komoly, jóra való magaviseletre, a kötelességeik lelkiismeretes betöltésére serkentette a tanulókat, szívükre kötötte vallásos és hazafias kötelmeik buzgó teljesítését. Beszédében utalt arra, mennyire fontos az iskolára nézve, a szülői háznak szeretetteljes és gondos közreműködése, azért is azzal a kéréssel fordult a jelenlévő szülők-höz és gondozókhoz, valamint a tanügy barátaihoz, tartsák fenn a jó viszonyt minden körülmény között az iskolával, legyenek iránta biza-

GELBERG és NAGY.

lommall s legyen a szülői ház mindenkor és mindenek fölött az iskola támogatója, lelkes segítője. Főgimnáziumunk ormán ott lengett ma a gyászlobogó felejthetetlen, nagyemlékű püspökünk, intézetünk és társházunk nemes jóakarója, néhai *Szerecsányi Pál* nagyváradi megyéspüspök elhalálzásának harmincadik napján. Főgimnáziumunk tanártestülete, társházunk tagjai s az intézeti ifjuság érezték a pótolhatatlan veszteség súlyát, mely mindnyájukat Szerecsányi Pál halálával érte. Kegyeletük jeléül a megyéspüspök elhalálzásának harmincadik napján, mint Nagyvárad többi templomaiban, reggel 8 órakor gyászistentisztelet volt. Az intézet igazgatója, *Novotny S. Alfonz*, a tanárok segédlete mellett az elköltözött püspök lelkiüdvéért gyászmisét tartott, amelyen az intézet katolikus ifjúsága s szépszámu közönség vett részt.

Holnap, a Boldogságos szent Szűz ünnepe, szeptember 8 án, reggel 9-kor *Faith Ágoston* premontrai kanonok tanár mutatja be a Mindenhatónak első sz. miséjét. Ez ünnepies ténykedésben rendtársai segédkeznek az új misének. *Novotny S. Alfonz* igazgató lesz a manduktor, az ünnepi sz. bessenét pedig *Szilágyi Dózsa* főgimn. tanár tartja.

A főgimnázium kegyura, dr. *Takács* Menyhért jászóvári prelátnak tekintettel a IV. osztályra jelentkezett tanulók nagy számára, ez osztályt, nagy áldozatok árán párhuzamosította s új tanáru *Varga Aurél* premontrai kanonokot küldte az intézetbe. A negyedik A) B) osztályba összesen 96 tanuló iratkozott be, a főgimnáziumba beiratkozott ifjak száma körülbelül 640.

Tanítók és tanítónők kinevezése. A vallás- és közoktatási miniszter *Török Pál* okl. tanítót a magyarcsékei, *Szokolay Szabina* okl. tanítónőt az izsófallagi, *Jung Károly* okl. tanítót a révi és *Erdélyi Pál* holunárosi ref. elemi iskolai tanítót a feketetői állami elemi népiskolákhoz rendes tanítónővé, illetve tanítónővé nevezte ki.

Igazságszolgáltatás.

A püspök zsarolói.

Az év elején általános feltűnést keltett az a vakmerő zsarolási kísérlet, melyet *Fetszer Antal* felszentelt püspök ellen követett el két asszony csak azért, hogy a tisztességes munkát kerülve kényelmes megélhetést biztosítsanak maguknak.

A két asszony *Pázmány Lajosné* és ennek leánya *Pázmány Mariska* ugyanis ügyesen tervszerűleg olyan váddal léptek fel *Fetszer Antal* püspökkel szemben, mely valódiság esetén a püspököt a közmegegyezés tárgyává tenné ki. A vád természetesen teljesen alaptalan lévén nem nyert beigazolást és így *Pázmányék* a törvényszék elutasította.

A vakmerő támadóknak azonban csak bántorításul szolgált volna a jelenlegi eset ha megtorlatlanul hagyták volna. Nyomban a püspök ellen indított kereseti per lejárata után *Pázmányék* ellen zsarolás, illetve rágalmasz miatt megindították az eljárást. *Pázmányék* akkor le is voltak tartóztatva, azonban a vizsgálóbíró elég garanciát látott a két asszony személyében és szabadon bocsátotta őket. A vád azonban tovább is tenmaradt ellenük.

Dr. *Baróthy Pál* királyi ügyész *Pázmány Lajosné* ellen rágalmasz miatt *Pázmány Mária* ellen zsarolás kísérlete miatt emelt vádat. *Anagyváradi királyi törvényszék* vádtaácsa tegnap foglalkozott az ügygel.

Időközben *Pázmányék* a vádirat ellen kifogásokat emeltek s ezeknek megvizsgálása tette szükségessé, hogy a törvényszék vádtaácsa foglalkozzék az ügygel.

A vádtaács elnöke *Millye Mihály* tábla-bíró volt. *Dobozy György* bíró előadó és *Szentlélek László* szavazóbírákként sznrepeltek. *Baróthy Pál* dr. a vádtaácsot képviselte. A vádtaács a kifogásokat nem vette tekintetbe, mert azokból nem látott olyan tényezőt beigazoltnak, hogy a vádnak megváltoztatását kellett volna kimondani illetve azt elutasítani.

A vádtaács a két asszonyt az ügyész indítványára vád alá helyezte.

TÁVIRATOK.

A marokkói harcok.

Páris, szept. 6. A *Petit Parisien* értesülése szerint a *Muley Hafid* elismerését tartalmazó francia-spanyol jegyzéket valószínűleg holnap, vagy holnapután küldik meg a hatalmaknak.

Tanger, szept. 7. El Mokri és Bukili Aziz-párti miniszterek Casablancából ma ideérkeztek, hogy *Muley Hafid* megbízottjaival *Abdul Aziz* kiegyegítését illetőleg tárgyaljanak. *Mogador* előtt az Anflus törzs kiadja *Muley Hafid*ot uralkodónak proklamálta. Hírlik, hogy *Mtugi* a *Muley Hafid*hoz való átpártolásáról óhajt tárgyalni. Helyzete mindenesetre kétségbeesztő.

NYILTTÉR.

Zongora órákat

eredményesen ad ügyes zongora tanítónő.
Felvilágosítás a *Teleky-utcai* zárdában szerezhető.

Modern

= úri lakás =

(3 szoba, előszoba, für-

dőszoba és egyéb mel-

- lékhelyiségek) -

nov. 1-re KIADÓ.

Bővebbét *Jócai-utca 15. szám a.*

KÖZGAZDASÁGI

Ertéktőzsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, szept. 7.

Osztrák hitelrészvény	—	—	631.25
Magyar hitelrészvény	—	—	748.—
Leszámitoló bank	—	—	743.75
Rimamurányi	—	—	561.50
Osztrák m. államvasuti részv.	—	—	692.25
Közuti vasut	—	—	552.—
Városi villamos vasut	—	—	269.—

A gabonatőzsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, szept. 7.

Buza május	50 kilogrammonként	11.60
Buza okt.	—	10.38
Rozs okt.	—	8.96
Zab májusra	—	—
Zab okt.	—	7.04
Tengeri máj. 1908.	—	6.85
Tengeri jul.	—	6.69

REGÉNYCSARNOK.

A P É N Z.

Írta: C. V.

(Folytatás.)

20

Azonban hazudnánk, ha azt állitanánk, hogy épen teljes tértelenségre szánta el magát: kivételes esetekben dolgozott meghitt barátjai számára. — Formaszerű műhelye volt; remekelt a tolvajkulcsok készítésében s eddig már réges rég utánozta volna szent Péter kulcsát — nem a maga, hanem mások számára. — ha egyáltalában utánozható volna. De nem csak lakatos volt, hanem mechanikus egyszersmiad; találmányainak két előnyük van; az, hogy mint az amerikai gépek, nem komplikáltak s hogy potom áron előállíthatók, persze csak is remek keze munkája által.

Dávid jól ismerte *Sörpész* képességeit s azért jött e helyre, hogy a mechanikussal értekezzenek.

Ott hagytuk volt a szemétdombok szélén s immár középeig haladt a tömkelegnek; társasztó ut, nehéz földadat volt; a verejték csak amugy szakadt le Dávid gazda homlokáról; egyik nadrágszára leszakadt s ott lebeg a többi rongyok fölött... lába olyan sáros, mint a kötött kerék; vajha olyan volna, mint a talabor, hogy megozdhatná, de a mit talpán hord, a rétegenként odatapadt ragadós iszap, el nem háriható. Dávidnak már csak alig van szuszja s a mi van, az is keserves. Még csak néhány lépést haladt, aztán elmondta a »márf-ate«, le-törle homlokáról a patakozó verejtéket s most egy siralmas Jeremiadot hangoztatott. E panaszos hangokra néhány perc mulva még siralmasabban válaszolának, a föld alatt vagy annak valamely rejtett zugából. Így társalogtak a próféta bus éneke jó darabig egymással, a szeméthalmazák közt, mintha csak egy hang s annak visszhangja lett volna. Végre egy éles fütty hangzott a légben, Dávid imádkozott, hogy a Náthán füttyje legyen s viszonzta a jeladást háromszorosan. — Erre, nagy későre egy fő, melynek kopasza nyakcsikáig ért s melyet a kutya éjjel holdtányéra helyett megugatott volna.

— Te vagy Dávid, a néhai Izsák fia? — kérdé az öreg, még mindig bizalmatlankodva. — S ki más ember fia hatolhatott volna idáig!

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI PÓSTA.

W. A. Bihar. Az egész esetet azon melegében megirtuk szombati számunkban »A pihent ész« címmel, ott olvashatja. Szombati lapban éppen stilszerű volt közzétenni. Hanem ugy négy szemkőzt megvallhatná nekünk, miért akarná ön az esetet éppen névvel közölni? Vajjon nem azért, mert már megbánta az üzletet s legalább annyit kíván belőle élvezni, hogy a boldog eladó nevét nyomtatásban látja?

A szerkesztésért felelős

Dr. VUOSKICS GYULA.

Házassulandók figyelmébe!

Menyasszonyi kelengyét Vásznat és Fehérneműt csakis a

Strohmayer Pál

cégtől vegyünk!

Raktár: Nagyvárád, Szent László-tér 1. szám.
a kishíd mellett.

Telefon 166. Telefon 166

Klein Testvérek

angol vászon- és zefírek francia pouplin és delin, Sveici himzet batiszok, Tüll és esipke szöveteket feltűnő olcsó árban árusítjuk el, bordűr Volin 27 kr. blus zefír 25 kr.

Zöldfa-utca elején Haász féle helyiség.

Székely Imre

elsőrangú úri- és női fehérnemű tisztító intézete

Nagyvárád

Színház-utca 4.

Mant Frigyes

üveg- és porcellán kereskedése Nagyvárád,
Kossuth-utca, Mezey-ház.

Telefon szám: 474.

Alapított 1890.

Rosenszweig Róza

Párisi mellfűző műterme

Nagyvárád, — Telefon 632. — Rákóczi-ut 3.

Bartos A. és Ésa

NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut 2. Bazar-épület.

Kizárólagos harisnya és ernyőkülönlegességek. — Allandó nagy raktár férfi-, női- és gyermek-harisnyákban s keztyükben a legegyszerűbből a legfinomabbig, továbbá eső- és napernyők. — Folytonos újdonságok! — Javítások gyorsan eszközöltetnek. — Pontos kiszolgálás. — Szolid árak. —

SEBŐ IMRE könyv- és papírkereskedő
NAGYVÁRAD, RÁKÓCZI-UT.

Kovács József

katonai- és polgári cipész.
Ortophéd munkák.

Nagyvárád, Beöthy Ödön-utca 35.

Preis R.

Paplan, matrác, szalmazsákok, paplanlepedő, párnahuzat toll állandóan kapható az ágynemű raktárban

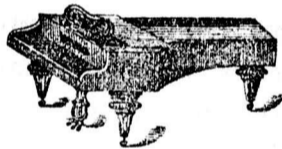
Kossuth-utca 12.

Menyasszonyi kelengyét elkészít
ugyszintén művészi kézimunkákat

Kronemer Testvérek

Nagyvárád, Bazar-épület
színházzal szemben.

Van szerencsém értesíteni a nagyérdemű zenekedvelő közönséget, hogy a Szent János-utcai 1. sz. alatt levő raktáramban nagy választékban vannak 252.

ZONGORÁK

és

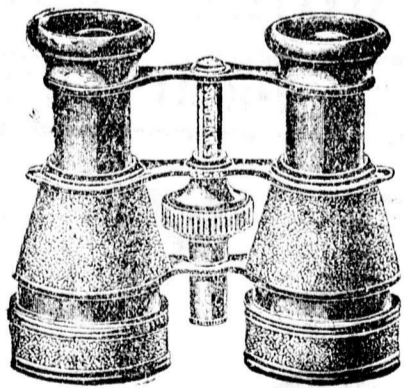
PIANINOK

eladásra, hangversenyre, estélyekre ugyszintén

havi bérletre igen olcsó árban

számítva. — A nagyérdemű közönség pártfogását kérve, maradtam tisztelettel

Özv. Mustó Jánosné.

Megfelelő szemüvegek orcsiptetők, francia színházi látcsövek, kipróbált hőmérők, mérnöki műszerek nagy választékban kaphatók

Klein Húgó

látcsőész-nél Nagyvárád, Rákóczi-út (Orsolya zárda.)

Javítások rögtön eszközöltetnek!
!! Saját műhely!

Pollák Zsigmond

30 év óta fenálló Kossuth-utca elején levő jó hírnevű rőfös és divat nagy üzletében az árak most oly mesés olcsók, hogy az minden vevőt meglep. Már megérkeztek: gyönyörű kosztüm kelmék, alj és blus szövetek minden színben. Továbbá raktáron vannak; Legfinomabb rumburgi vásznak. Scroll schiffonok kanavásznak ágy garnitúrák és szőnyegek. Tulhalmozott raktár miatt az itten felsorolt árak olyan olcsón lesznek

elárusítva.

hogy minden vevőnek érdeke a
POLLÁK ZSIGMOND

üzletét felkeresni mert meggyőződést szerez arról, hogy kevés pénzért jó árut szerezhet be. Gácsli lópokrócok gyári raktára. Maradék félárban. Vétel kötelezett nélkül megtekinthető. Cosütmök mérték után gyorsan és pontosan készíttetnek.

1 vég prima rumburger vászon 4.88 krajcár.

Fülöp István Európa szállodája.

Nagyvárád legkellemesebb látogatott, szórakozó helye. Most nyitott meg az Európa remek herthelyisége. Kötő egészséges hegyi levegő. Villamos megállóhely. Telefon. Naponta pompás cigányzene. A vendéglős saját te méssé, kitűnő borával, finom Dreher sörrrel szolgál a közönségnek. Elsőrendű konyha. A szoba árak igen mérsékeltek. Az előkelően berendezett szállodát és a gyönyörű kerthelyiséget ajánljuk a közönség figyelmébe.

M. kir. államvasutak üzletvezetőség Arad.

24414—1908. I. szám.

Versenyárgyalási hirdetés.

A magyar királyi államvasutak Gyulafehérvár állomásán levő buffet bérletére ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdettetik.

A bérlet 1909. évi január hó 1-ével kezdődik és tart azon időponttól számított 5 éven át vagyis 1913. évi december hó 31-ig.

A bérleti feltételek, valamint az ételek és italok árjegyzéke az alulírott üzletvezetőség I. osztályában a rendes hivatalos órák alatt hétköznapokon d. e. 8 órától d. u. 2 óráig megtekinthetők, vagy kivanatra postán megküldetnek, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 1 koronás bélyegű és »Ajánlat a gyulafehérvári buffet bérletére a 24414—1906. számhoz« felirattal ellátott borítékba zárt, lepecsételt a két tanu előtt aláírt ajánlatok a vonatkozó okmányokkal (erkölcsi bizonyítvány, iparengedély stb.) együtt 1906. évi szeptember hó 24-én déli 12 óráig az alulírt üzletvezetőség általános (I) osztálya főnökénél nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 100 kor., azaz egyszáz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1908. évi szeptember hó 23-án déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál leteendő.

Takarékpénztári betétkönyvek bánatpénz-képen nem fogadtatnak el. Értékpapírok a budapesti, illetőleg a bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régebb ártolyam szerint jegyzett értékben, de sohasem névértéken felül fognak számítani. A készpénzben letett összeg után kamat nem fizettetik.

A bánatpénz letétele az ajánlatban megemlítendő, de a letétéről nyert pénztári letéjegy az ajánlatához nem csatolandó.

Ezen feltételektől eltérő, vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett, valamint a távirati uton tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatok közt a választás a felajánlott bérösszegre való tekintet nélkül szabadon történik.

Az üzletvezetőség.

STERN JAKAB

első nagyváradai villanyerővel berendezett réz és harang-öntődeje, épület, díszbádós és vízvezeték-felszerelő.
Nagyvárad, Kert-utca 1. sz.
Városi és vidéki telefon 194.

Készít ércárut, géptelszereléseket, fém és sárgaréz, nyersöntvények, bárminemű csen-

gök, harangok, szivattyúk, fecskendők, víz- és gőz-vezetékhez szükséges sárgaréz és fémmunkákat, mindennemű épület- és díszbádós munkákat, vízvezeték-berendezéseket. Saját találmányu és a m. kir. József-műegyetem által engedélyezett ACETYLEN fejlesztő készülékeimmel felszereltek városok, kastélyok, szállodák, vendéglők és magánlakásokat.

Költségvetést bármely szakra díjmentesen eszközölök.

Most jut eszembe, hogy

iskolai

harisnya, női és férfi harisnya, keztyű, trikó, kötött kabátka és mellény, sálkendő, valódi Jäger tanár-ruházat és esőernyőnek a legversenyképebb beszerzési forrása.

BARTOS H. és TSA

kizárólagos harisnyai és ernyőkülönlegességi üzlete

NAGYVÁRAD, RÁKÓCZI-UT 2.
(Bazár-épület.)

!! Javítások elfogadtatnak !!

Molnár Lajos

szőlőbirtokos csemegeszőlő elárulását a mai napon megkezdte s 5 kilós kosarakban házakhoz is szállít.

Nagyobb megrendeléseket 25 kilós tálcákon küld, melyeken a szőlő hamva érintetlen marad. — Szőlő ára fajoként változó.

Ugyanott fehér és vörös borok.

Telefon 481. szám a szőlőben.

MEGHIVÓ.

A »Közgazdasági Bank Részvénytársaság« kebelével en alapítandó »Közgazdasági Koronás Takaré- és Hitel-szövetkezet« 1908. szeptember hó 8-án délelőtt 11 órakor a Közgazdasági Bank r. t. üzlethelyiségében (Teleky-utca 10. sz.) tartandó

alakuló közgyűlésére

a t. üzletrészjegyzők ezennel meghívatalnak.
Nagyvárad, 1908. augusztus hó 27-én.

Az alapítók.

T Á R G Y:

1. Az alakulás kimondása.
2. Az alapszabályok jóváhagyása.
3. Igazgatóság, felügyelő-bizottság és igazgató-tanács tagjainak megválasztása.
4. Egyéb indítványok.

A NAGYSZEBENI ÁLTALÁNOS TAKARÉK-PÉNZTÁR JELZÁLOGKÖLCSÖNEI.

A Nagyszebeni Általános Takarékpénztár (Nagyszében) ad félévi tőkét és kamatokat magukban foglaló egyenlő részletekben teljesen törleszhető jelzálogkölcsonöket és pedig 10, 15, 18, 23, 25, 27½, 32, 35, 40, 41, 44 ½, 50 évi törlesztésre.

Kölcsonkérvényeket elfogad: BREITENSTEIN és FRIEDLÄNDER Teleky-utca 40. sz. ki egy-szersmind bővebb felvilágosítást is nyújt.

170

FOGAK

3 koronától feljebb; csapfog 5 korona és 8 korona. aranyfog 16, 18, és 20 korona. Vállal minden e szak-mába vágó munkát olcsó árban és jótállással

FOGMÜTEREM Nagyvárad, Rákóczi-ut 22.

Iskola idény beálltával

fedezzük szükségletünket kész fiu- és gyermek-ruhákban csakis

Kálmán Ferencz

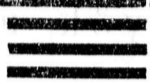
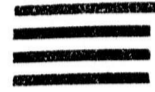
férfi-szabó, kész ruhaáruházában.

Nagyvárad, Rákóczi-ut.
(az Orsolya-zárdával szemben.)

legjobb helyen készült munka, utól-
:: érhetetlen olcsó szakott árak, ::

A jövő tanévre szükséges

összes

tan **köny** **ve** **k**

valamint mindennemű

tan- és írószerek

::

kaphatók

::

SEBŐ IMRE

könyv- és papirkereskedésében

Rákóczi-út Oláry-ház.

— Az őszi és téli áruk kiárusítása megkezdődött —

Ifj. Kohn Sámuel Bémer-téri nagy áruházában,

hol a legjobb minőségű őszi és téli kelmék, se-lyemblousra valók, őszi és téli felöltő modellek, szőrmegallérok, kabátok, fehérneműek, vásznak, szőnyegek, függönyök, asztalneműek stb.

végeladási árban árusítatnak ki.

Saját érdeke tehát mindenkinek, hogy ebbeli szükségletének beszerzése előtt a cég áruházát felkeresse, hol az árak rendkívüli olcsóságáról az áruk jó s á g á r ó l személyesen is meggyőződhetik.

Elsőrangú divattermeiben a legszebb angol kosztümök és francia toillettek igen jutányos árban vállaltatnak.

Ifj. Kohn Sámuel Bémer-tér.

Grósz Testvérek

norinbergi-, diszmű- és játékaruháza

a **FEKETE SAS** palotában

kedvező építési körülmények folytán

már e héten megnyilik.

Grósz Testvérek

norinbergi-, diszmű-
:: játékaruháza ::

**Nagyvárad,
Szent László-tér.**